

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

21 iulie 2016*

„Trimitere preliminară — Ajutoare de stat — Schemă de ajutoare sub forma unor reduceri ale taxelor de mediu — Regulamentul (CE) nr. 800/2008 — Categoriile de ajutoare care pot fi considerate compatibile cu piața internă și exceptate de la obligația de notificare — Caracterul obligatoriu al condițiilor de exceptare — Articolul 3 alineatul (1) — Trimitere expresă la acest regulament în schema de ajutoare”

În cauza C-493/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesfinanzgericht (Tribunalul Fiscal Federal, Austria), prin decizia din 31 octombrie 2014, primită de Curte la 6 noiembrie 2014, în procedura

Dilly's Wellnesshotel GmbH

împotriva

Finanzamt Linz,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev, C. G. Fernlund, S. Rodin și E. Regan (raportor), judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 ianuarie 2016,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Dilly's Wellnesshotel GmbH, de M. Kroner, Rechtsanwalt, și de K. Caspari;
- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer și de M. Klamert, în calitate de agenți;
- pentru guvernul estonian, de K. Kraavi-Käerdi, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de R. Sauer, de P. Němečková și de K. Herrmann, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 martie 2016,

* Limba de procedură: germana.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 17 punctul 1 și a articolului 25 din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) (JO 2008, L 214, p. 3).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Dilly's Wellnesshotel GmbH, prestatoare de servicii, pe de o parte, și Finanzamt Linz (Oficiul de Impozite din Linz, Austria), pe de altă parte, în legătură cu respingerea de către acesta din urmă a unei cereri depuse de societatea menționată în vederea reducerii impozitului pe energie aferent anului 2011.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul (CE) nr. 659/1999

- 3 Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [108 TFUE] (JO 1999, L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevedea la articolul 2, intitulat „Notificarea unui ajutor nou”:

„(1) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în regulamentele adoptate în temeiul articolului [109 TFUE] sau în temeiul altor dispoziții relevante din acesta, orice proiect de acordare a unui ajutor nou se notifică în timp util Comisiei de către statul membru în cauză. [...]”

Regulamentul (CE) nr. 994/98

- 4 Considerentele (4)-(7) ale Regulamentului (CE) nr. 994/98 al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor [107 și 108 TFUE] anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO 1998, L 142, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 31) aveau următorul cuprins:

„(4) întrucât Comisia a aplicat articolele [107 și 108 TFUE] în numeroase decizii și a prezentat, de asemenea, politica sa în mai multe comunicări; întrucât, având în vedere experiența considerabilă dobândită în aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] și textele generale adoptate de Comisie pe baza acestor dispoziții, este necesar, pentru asigurarea unei supravegheri eficiente și simplificarea procedurilor administrative, fără a reduce controlul Comisiei, ca aceasta să fie autorizată să stabilească prin regulamente, în domenii în care dispune de suficientă experiență pentru a defini criteriile generale de compatibilitate, că anumite categorii de ajutoare sunt compatibile cu piața [internă] în temeiul uneia sau mai multor dispoziții din articolul [107 alineatele (2) și (3) TFUE] și sunt exceptate de la procedura prevăzută la articolul [108 alineatul (3) TFUE];

(5) întrucât regulamentele de exceptare pe categorii vor crește transparența și certitudinea juridică [...]

(6) întrucât este necesar ca, la adoptarea regulamentelor de exceptare a unor categorii de ajutoare de la obligația de notificare prevăzută la articolul [108 alineatul (3) TFUE], Comisia să precizeze [...] condițiile de monitorizare, pentru asigurarea compatibilității cu piața [internă] a ajutoarelor care intră sub incidența prezentului regulament;

(7) întrucât este necesar ca, la adoptarea regulamentelor de exceptare a unor categorii de ajutoare de la obligația de notificare prevăzută la articolul [108 alineatul (3) TFUE], să i se permită Comisiei să precizeze condiții suplimentare detaliate în vederea asigurării compatibilității cu piața [internă] a ajutoarelor care intră sub incidența prezentului regulament”.

5 Potrivit articolului 1 din acest regulament, intitulat „Exceptări pe categorii”:

„(1) Comisia poate declara, prin intermediul regulamentelor adoptate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 8 din prezentul regulament și în conformitate cu articolul [107 TFUE], că următoarele categorii de ajutoare sunt compatibile cu piața [internă] și nu sunt supuse obligației de notificare prevăzute la articolul [108 alineatul (3) TFUE]:

(a) ajutoarele pentru:

[...]

(iii) protecția mediului;

[...]

(2) Regulamentele prevăzute la alineatul (1) trebuie să precizeze, pentru fiecare categorie de ajutor:

[...]

(e) condițiile de monitorizare, în conformitate cu articolul 3.

[...]”

6 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Transparență și monitorizare”, prevedea:

„(1) La adoptarea regulamentelor în temeiul articolului 1, Comisia va impune statelor membre norme detaliate pentru a asigura transparența și monitorizarea ajutoarelor exceptate de la obligația de notificare în conformitate cu respectivele regulamente. Aceste norme constau, în special, în cerințele prevăzute la alineatele (2), (3) și (4).

[...]”

7 Regulamentul nr. 994/98 a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 733/2013 al Consiliului din 22 iulie 2013 (JO 2013, L 204, p. 11) și ulterior a fost abrogat prin Regulamentul (UE) 2015/1588 al Consiliului din 13 iulie 2015 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO 2015, L 248, p. 1).

Regulamentul nr. 800/2008

8 Considerentele (5), (7) și (46) ale Regulamentului nr. 800/2008 aveau următorul cuprins:

„(5) Prezentul regulament ar trebui să scutească orice ajutor care îndeplinește toate condițiile relevante prevăzute de prezentul regulament, precum și orice schemă de ajutor, cu condiția ca orice ajutor individual care ar putea fi acordat în cadrul unei astfel de scheme să îndeplinească toate condițiile relevante din prezentul regulament. Pentru a garanta transparența, precum și o monitorizare mai eficientă a ajutorului, orice măsură de ajutor individual acordată în temeiul prezentului regulament ar trebui să conțină o trimitere expresă la dispoziția aplicabilă din capitolul II și la legislația națională pe care se bazează ajutorul individual.

[...]

(7) Ajutoarele de stat în înțelesul articolului [107 alineatul (1) TFUE] care nu sunt reglementate de prezentul regulament ar trebui să se supună în continuare obligației de notificare prevăzute la articolul [108 alineatul (3) TFUE]. [...]

[...]

(46) Având în vedere experiența suficientă dobândită în aplicarea Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului, [...] anumite ajutoare sub forma unor reduceri ale taxelor de mediu ar trebui exceptate de la îndeplinirea condiției de notificare.”

9 Articolul 1 din Regulamentul nr. 800/2008, intitulat „Domeniul de aplicare”, care făcea parte din capitolul I din acest regulament, intitulat „Dispoziții comune”, prevedea la alineatul (1):

„Prezentul regulament se aplică următoarelor categorii de ajutoare:

[...]

(d) ajutoare pentru protecția mediului;

[...]”

10 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Condiții de exceptare”, care făcea parte de asemenea din capitolul I menționat, prevedea la alineatul (1):

„Schemele de ajutor care îndeplinesc toate condițiile prevăzute la capitolul I din prezentul regulament, precum și dispozițiile relevante ale capitolului II din prezentul regulament sunt compatibile cu piața [internă] în sensul articolului [107 alineatul (3) TFUE] și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul [108 alineatul (3) TFUE], cu condiția ca orice ajutor individual acordat în cadrul unei astfel de scheme să îndeplinească toate condițiile prevăzute de prezentul regulament, iar schema să conțină o trimitere explicită la prezentul regulament, citându-i titlul și referința de publicare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.”

11 Articolul 25 din regulamentul menționat, intitulat „Ajutor sub forma unor reduceri ale taxelor de mediu”, care făcea parte din secțiunea 4, intitulată „Ajutoare pentru protecția mediului”, din capitolul II din Regulamentul nr. 800/2008, intitulat „Dispoziții specifice pentru diferitele categorii de ajutor”, prevedea:

„(1) Schemele de ajutoare de mediu sub forma unor reduceri ale taxelor de mediu care îndeplinesc condițiile Directivei 2003/96/CE [a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO 2003, L 283, p. 51, Ediție specială, 09/vol. 2, p. 98)] sunt compatibile cu piața [internă] în sensul articolului [107] alineatul (3) [TFUE] și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul [108] alineatul (3) [TFUE] dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la alineatele (2) și (3) ale prezentului articol.

[...]”

12 Regulamentul nr. 800/2008 a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 1224/2013 al Comisiei din 29 noiembrie 2013 (JO 2013, L 320, p. 22) în ceea ce privește perioada sa de aplicare. Aceasta a fost, astfel, prelungită până la 30 iunie 2014. Regulamentul nr. 800/2008 a fost ulterior abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO 2014, L 187, p. 1).

Dreptul austriac

- 13 În temeiul Budgetbegleitgesetz (Legea privind bugetul) din 30 decembrie 2010 (BGBl. I, 111/2010, denumită în continuare „BBG 2011”), întreprinderile de servicii au fost excluse de la beneficiul reducerii impozitului pe energie.
- 14 Articolul 2 alineatul 1 din Energieabgabenvergütungsgesetz (Legea privind reducerea impozitului pe energie, denumită în continuare „EAVG”), în versiunea modificată prin articolul 72 din BBG 2011, prevede:
- „Dreptul la reducere există numai în favoarea întreprinderilor care se dovedește că au ca activitate principală fabricarea de bunuri corporale și în măsura în care nu furnizează resursele energetice menționate la articolul 1 alineatul 3 ori căldură (aburi sau apă caldă) produsă pe baza resurselor energetice menționate la articolul 1 alineatul 3 amintit.”
- 15 Domeniul de aplicare temporal al acestui articol 2 este stabilit la articolul 4 alineatul 7 din EAVG, care prevede:
- „Articolele 2 și 3 [din EAVG] sunt aplicabile, sub rezerva aprobării de către Comisia Europeană, cererilor de reducere care privesc perioada de după 31 decembrie 2010.”
- 16 Lucrările pregătitoare ale EAVG menționează cu privire la articolul 4 alineatul 7 din această lege:
- „Aplicarea dispozițiilor modificate este condiționată de aprobarea de către Comisia Europeană. Această modificare intră în vigoare în ceea ce privește utilizarea energiei după 31 decembrie 2010. Prin urmare, cererile întreprinderilor de servicii care privesc perioade ulterioare datei de 31 decembrie 2010 nu vor mai fi acceptate. În cazul în care modificarea EAVG este aprobată de Comisie ca ajutor de stat autorizat, limitarea legală la întreprinderile de producție va trebui să se aplice începând de la 1 ianuarie 2011, astfel încât, după această dată, întreprinderile de servicii nu vor mai avea dreptul la reducerea impozitului pe energie pentru energia utilizată. În cazul în care modificarea nu este aprobată de Comisie, situația juridică actuală va rămâne neschimbată și atât întreprinderile de producție, cât și întreprinderile de servicii vor avea dreptul la reducerea impozitului pe energie.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 17 La 29 decembrie 2011, Dilly's Wellnesshotel a formulat o cerere de reducere a impozitului pe energie aferent anului 2011.
- 18 Această cerere a fost respinsă prin decizia din 21 februarie 2012, care făcea trimitere la noua reglementare cuprinsă în BBG 2011, potrivit căreia, începând de la 1 ianuarie 2011, reducerea impozitului pe energie nu se mai acordă decât întreprinderilor de producție. Acțiunea formulată de Dilly's Wellnesshotel la Unabhängiger Finanzsenat (Camera de Finanțe Independentă, Austria), căreia i-a succedat Bundesfinanzgericht (Tribunalul Fiscal Federal, Austria), a fost respinsă.
- 19 Prin decizia din 19 martie 2013 (2013/15/0053), Verwaltungsgerichtshof (Curtea Administrativă, Austria) a apreciat că, în urma pronunțării de către această instanță a hotărârii din 22 august 2012 (2012/17/0175), reducerea impozitului pe energie trebuia să mai fie acordată întreprinderilor de servicii și pentru luna ianuarie 2011. Potrivit acestei instanțe, pentru luna respectivă, Comisia nu aprobase încă noua reglementare ce făcea obiectul unei declarații emise în temeiul Regulamentului nr. 800/2008, declarație care privea numai perioada începând de la 1 februarie 2011.

- 20 Dilly's Wellnesshotel a formulat o acțiune administrativă suplimentară la Unabhängiger Finanzsenat (Camera de Finanțe Independentă), prin care această societate a solicitat printre altele, în esență, să îi fie admisă în întregime cererea de reducere a impozitului pe energie pentru perioada cuprinsă între luna ianuarie și luna decembrie 2011. Potrivit Dilly's Wellnesshotel, în situația în care aplicarea articolului 2 alineatul 1 coroborat cu articolul 4 alineatul 7 din EAVG ar încălca dreptul Uniunii, noua reglementare introdusă prin BBG 2011 nu ar fi aplicabilă, iar întreprinderile de servicii ar putea beneficia în continuare de reducerea impozitului pe energie pentru întregul an 2011 și pentru perioada ulterioară.
- 21 Din decizia de trimitere reiese că versiunea inițială a EAVG (BGBl. 201/1996) prevedea, la articolul 2 alineatul 1, reducerea impozitului pe energie pentru întreprinderile care se dedicau în principal „fabricării de bunuri corporale”. Prestările de servicii erau excluse de la beneficiul reducerii acestui impozit.
- 22 În hotărârea din 8 noiembrie 2001, *Adria-Wien Pipeline și Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598), Curtea a statuat că măsurile naționale care prevăd o reducere parțială a impozitului pe energie aplicabil gazelor naturale și energiei electrice numai în favoarea întreprinderilor care se dovedește că au ca activitate principală fabricarea de bunuri corporale trebuie să fie considerate ajutoare de stat în sensul articolului 107 TFUE.
- 23 Reglementarea austriacă privind reducerea impozitului pe energie a fost modificată ulterior în mai multe rânduri.
- 24 În prezenta cauză, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu Regulamentul nr. 800/2008 a noii reglementări privind reducerea impozitului pe energie, rezultată din BBG 2011.
- 25 În primul rând, această instanță pune la îndoială faptul că Republica Austria s-ar putea prevala de exceptarea prevăzută la articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008 în ceea ce privește reglementarea națională în discuție în litigiul principal, din moment ce trei condiții prevăzute în capitolul I din acest regulament nu sunt respectate.
- 26 *Primo*, această reglementare nu ar conține nici o trimitere la Regulamentul nr. 800/2008, nici o indicație cu privire la referința de publicare a acestui regulament în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. *Secundo*, deși articolul 9 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede că transmiterea către Comisie a unei fișe de informații privind măsura de ajutor respectivă trebuie să aibă loc în termen de 20 de zile lucrătoare „de la intrarea în vigoare a unei scheme de ajutoare”, în speță transmiterea ar fi fost tardivă. *Tertio*, instanța de trimitere arată că publicarea pe internet a textului schemei de ajutoare în discuție nu a avut loc în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 800/2008, dat fiind că adresa de internet comunicată Comisiei nu a permis și încă nu permite accesarea textului în cauză.
- 27 În al doilea rând, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă o măsură de ajutor poate beneficia de exceptarea prevăzută la articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008 în condițiile în care obligațiile prevăzute în capitolul II din acest regulament nu sunt îndeplinite. În particular, schema de ajutoare în discuție în litigiul principal nu s-ar caracteriza nici printr-o reducere a prejudiciilor aduse mediului sau prin prevenirea acestora și nici printr-o utilizare mai eficientă a resurselor naturale sau prin economisirea energiei. Prin urmare, instanța menționată are îndoieli în ceea ce privește aspectul dacă reglementarea națională în discuție în litigiul principal constituie un ajutor în vederea „protecției mediului” în sensul articolului 17 punctul 1 din acest regulament.
- 28 În al treilea rând, instanța de trimitere își exprimă îndoielile cu privire la respectarea condiției prevăzute la articolul 25 alineatul (3) din Regulamentul nr. 800/2008, potrivit căreia reducerile fiscale se acordă pentru perioade de maximum 10 ani, din moment ce schema de ajutoare în discuție în

litigiul principal nu conține nici o limitare expresă a perioadei în care este acordată reducerea impozitului, nici o trimitere la perioada menționată în notificarea exceptării transmisă Comisiei la 7 februarie 2011.

29 În aceste împrejurări, Bundesfinanzgericht (Tribunalul Fiscal Federal) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarele întrebări preliminare:

- „1) Este contrar dreptului Uniunii ca o reglementare în materia ajutoarelor să utilizeze procedura specială prevăzută la articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008 pentru a fi exceptată de la obligația de notificare menționată la articolul 108 alineatul (3) TFUE în condițiile în care nu sunt respectate diferite obligații din capitolul I din acest regulament și, în plus, nu se face trimitere la regulamentul amintit?
- 2) Este contrar dreptului Uniunii ca o reglementare în materia ajutoarelor să se bazeze pe procedura specială prevăzută la articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008, aplicabilă ajutoarelor pentru protecția mediului, în condițiile în care nu sunt îndeplinite unele obligații prevăzute în capitolul II din acesta, și anume promovarea unor măsuri pentru protecția mediului și/sau a unor măsuri privind economisirea energiei potrivit articolului 17 punctul 1 din regulament?
- 3) Dreptul Uniunii se opune unei reglementări naționale care nu cuprinde nici o limitare în timp nici o trimitere la perioada menționată în notificarea exceptării, astfel încât limitarea la 10 ani a perioadei de reducere a impozitelor pe energie, impusă la articolul 25 alineatul (3) din Regulamentul nr. 800/2008, rezultă numai din notificarea exceptării?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 30 Prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că lipsa dintr-o schemă de ajutoare precum cea în discuție în litigiul principal a unei trimiteri exprese la acest regulament, prin citarea titlului său și prin indicarea referinței sale de publicare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, se opune ca această schemă să fie considerată ca îndeplinind condițiile pentru a fi exceptată, în temeiul articolului 25 alineatul (1) din regulamentul menționat, de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE.
- 31 În această privință, trebuie amintit că obligația de notificare constituie unul dintre elementele fundamentale ale sistemului de control stabilit de Tratatul FUE în domeniul ajutoarelor de stat. În cadrul acestui sistem, statele membre au obligația, pe de o parte, de a notifica Comisiei fiecare măsură care urmărește să instituie sau să modifice un ajutor în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE și, pe de altă parte, de a nu pune în aplicare o astfel de măsură, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) TFUE, atât timp cât instituția menționată nu a adoptat o decizie finală privind măsura respectivă (Hotărârea din 8 decembrie 2011, France Télécom/Comisia, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punctul 58).
- 32 Obligația care îi revine statului membru în cauză de a notifica orice ajutor nou Comisiei este precizată la articolul 2 din Regulamentul nr. 659/1999.
- 33 Or, conform articolului 109 TFUE, Consiliul Uniunii Europene este autorizat să adopte toate regulamentele utile pentru aplicarea articolelor 107 și 108 TFUE și să stabilească, în special, condițiile de aplicare a articolului 108 alineatul (3) TFUE, precum și categoriile de ajutoare care sunt exceptate de la procedura prevăzută în această din urmă dispoziție.

- 34 Pe de altă parte, în temeiul articolului 108 alineatul (4) TFUE, Comisia poate adopta regulamente privind categoriile de ajutoare de stat cu privire la care Consiliul, în temeiul articolului 109, a considerat că pot fi exceptate de la procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE.
- 35 Astfel, Regulamentul nr. 994/98, în temeiul căruia a fost adoptat ulterior Regulamentul nr. 800/2008, fusese adoptat potrivit articolului 94 din Tratatul CE (devenit articolul 89 CE, la rândul său devenit articolul 109 TFUE).
- 36 De aici rezultă că, în pofida obligației de notificare prealabilă a fiecărei măsuri de instituire sau de modificare a unui ajutor nou, care este impusă statelor membre în temeiul tratatelor și care constituie unul dintre elementele fundamentale ale sistemului de control al ajutoarelor de stat, dacă o măsură de ajutor adoptată de un stat membru îndeplinește condițiile relevante prevăzute de Regulamentul nr. 800/2008, acest stat membru se poate prevala de posibilitatea de a fi scutit de obligația sa de notificare. În schimb, din considerentul (7) al Regulamentului nr. 800/2008 reiese că ajutoarele de stat care nu intră sub incidența acestui regulament se supun în continuare obligației de notificare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) TFUE.
- 37 În consecință, după cum a arătat avocatul general la punctul 1 din concluzii, Regulamentul nr. 800/2008 și condițiile prevăzute de acesta trebuie să fie interpretate în mod strict, fiind o atenuare a regulii generale pe care o reprezintă obligația de notificare.
- 38 O asemenea abordare este susținută de obiectivele urmărite prin regulamentele generale de exceptare pe categorii de ajutoare, așa cum sunt expuse în considerentele (4) și (5) ale Regulamentului nr. 994/98. Astfel, deși Comisia este autorizată să adopte asemenea regulamente, pentru asigurarea unei supravegheri eficiente a normelor privind concurența în materia ajutoarelor de stat și pentru simplificarea procedurilor administrative, fără a reduce controlul Comisiei în acest domeniu, regulamentele amintite au totodată ca obiectiv creșterea transparenței și a certitudinii juridice. Respectarea condițiilor prevăzute de aceste regulamente, inclusiv, așadar, de Regulamentul nr. 800/2008, permite asigurarea îndeplinirii în totalitate a acestor obiective.
- 39 În speță este cert că reglementarea națională în discuție nu a fost notificată Comisiei în temeiul articolului 2 din Regulamentul nr. 659/1999 și că singura exceptare de la obligația de notificare care s-ar putea aplica este cea prevăzută la articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008.
- 40 Potrivit articolului 25 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008, care face parte din capitolul II din acesta, intitulat „Dispoziții specifice pentru diferitele categorii de ajutor”, schemele de ajutoare de mediu sub forma unor reduceri ale taxelor de mediu care îndeplinesc condițiile Directivei 2003/96, precum și condițiile stabilite la articolul 25 alineatele (2) și (3) din Regulamentul nr. 800/2008 sunt compatibile cu piața internă și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE.
- 41 Or, fără a fi necesară aprecierea condițiilor la care face trimitere articolul 25 din Regulamentul nr. 800/2008, care fac obiectul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, trebuie arătat că, în temeiul articolului 3 alineatul (1) din acest regulament, care face parte din capitolul I din regulamentul menționat, intitulat „Dispoziții comune”, o schemă de ajutoare nu poate fi exceptată de la obligația de notificare menționată decât cu condiția, printre altele, ca această schemă să conțină o trimitere expresă la același regulament, citându-i titlul și referința de publicare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- 42 În cauza principală, este cert că schema de ajutoare în discuție nu conține o astfel de trimitere la Regulamentul nr. 800/2008.

- 43 În această privință, guvernul austriac a arătat în ședință că o măsură de executare a fost adoptată ulterior la nivel național pentru a remedia lipsa unei trimeri la Regulamentul nr. 800/2008 în schema de ajutoare în discuție în litigiul principal și că această măsură a fost comunicată Comisiei în cursul anului 2014, în temeiul Regulamentului nr. 651/2014.
- 44 Cu toate acestea, este suficient să se observe că, indiferent de natura juridică a măsurii menționate, aceasta nu ar putea, în orice caz, să atenueze pentru perioada în cauză lipsa unei trimeri la Regulamentul nr. 800/2008 în reglementarea națională în discuție în litigiul principal.
- 45 Trebuie arătat de asemenea, la fel cum a făcut avocatul general la punctele 54 și 55 din concluzii, că, pentru ca un stat să poată invoca beneficiul unei exceptări în temeiul Regulamentului nr. 800/2008 în ceea ce privește o anumită schemă de ajutoare, caracterul obligatoriu al unei trimeri la acest regulament în schema respectivă reiese chiar din modul de redactare a articolului 3 alineatul (1) din regulamentul menționat, care prevede că schemele de ajutor care îndeplinesc, printre altele, „toate condițiile” prevăzute în capitolul I din Regulamentul nr. 800/2008 sunt exceptate de la obligația de notificare, cu condiția ca orice ajutor individual acordat în cadrul unei astfel de scheme să îndeplinească „toate condițiile” prevăzute de acest regulament și ca schema amintită „să conțină o trimitere explicită” la regulamentul menționat.
- 46 Această interpretare este susținută atât de obiectivul urmărit la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008, cât și de contextul în care se înscrie această dispoziție.
- 47 În ceea ce privește, în primul rând, contextul în care se înscrie dispoziția menționată, trebuie arătat, pe de o parte, că articolul 3 din Regulamentul nr. 800/2008 este intitulat „Condiții de exceptare”, ceea ce înseamnă că respectarea condițiilor prevăzute la acest articol este necesară pentru ca o anumită măsură de ajutor să fie exceptată, în aplicarea acestui regulament, de la obligația de notificare. Pe de altă parte, articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în lumina considerentelor acestui regulament, în special a considerentului (5) al acestuia, în temeiul căruia regulamentul menționat ar trebui să scutească orice ajutor care îndeplinește „toate condițiile relevante” pe care le prevede, precum și orice schemă de ajutor, cu condiția ca orice ajutor individual care ar putea fi acordat în cadrul unei astfel de scheme să îndeplinească „toate condițiile relevante”.
- 48 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiectivul urmărit prin cerința unei trimeri exprese la Regulamentul nr. 800/2008, acesta poate fi de asemenea dedus din considerentul (5) menționat, care enunță că, „[p]entru a garanta transparența, precum și o monitorizare mai eficientă a ajutorului, orice măsură de ajutor individual acordată în temeiul prezentului regulament ar trebui să conțină o trimitere expresă la dispoziția aplicabilă din capitolul II și la legislația națională pe care se bazează ajutorul individual”.
- 49 Pe de altă parte și în mod mai general, articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 994/98 prevede că, „[l]a adoptarea regulamentelor în temeiul articolului 1, Comisia va impune statelor membre norme detaliate pentru a asigura transparența și monitorizarea ajutoarelor exceptate de la obligația de notificare în conformitate cu respectivele regulamente [...]”. De asemenea, potrivit considerentului (5) al acestui regulament, „regulamentele de exceptare pe categorii vor crește transparența și certitudinea juridică [...]”.
- 50 Astfel, după cum susține Comisia și așa cum a arătat avocatul general la punctul 58 din concluzii, o trimitere expresă la Regulamentul nr. 800/2008 în cadrul unei măsuri de ajutor permite beneficiarilor precum și concurenților acestora să înțeleagă motivele pentru care această măsură poate fi pusă în aplicare, în condițiile în care nu a fost nici notificată Comisiei, nici autorizată de aceasta. O asemenea trimitere permite, așadar, nu numai Comisiei să își exercite controlul, ci și terților interesați să fie informați cu privire la măsurile de ajutor preconizate, pentru a-și putea exercita, dacă este cazul, drepturile procedurale.

- 51 Având în vedere ansamblul considerațiilor ce precedă, trebuie să se constate că condiția prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008, potrivit căreia, pentru a fi exceptată de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE, o schemă de ajutoare trebuie să conțină o trimitere expresă la acest regulament, nu constituie o simplă formalitate, ci are caracter obligatoriu, astfel încât neîndeplinirea sa împiedică acordarea unei exceptări de la această obligație în temeiul regulamentului menționat.
- 52 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 800/2008 trebuie interpretat în sensul că lipsa dintr-o schemă de ajutoare precum cea în discuție în litigiul principal a unei trimiteri exprese la acest regulament, prin citarea titlului său și prin indicarea referinței sale de publicare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, se opune ca această schemă să fie considerată ca îndeplinind condițiile pentru a fi exceptată, în temeiul articolului 25 alineatul (1) din regulamentul menționat, de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 53 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 54 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor [107 și 108 TFUE] (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare) trebuie interpretat în sensul că lipsa dintr-o schemă de ajutoare precum cea în discuție în litigiul principal a unei trimiteri exprese la acest regulament, prin citarea titlului său și prin indicarea referinței sale de publicare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, se opune ca această schemă să fie considerată ca îndeplinind condițiile pentru a fi exceptată, în temeiul articolului 25 alineatul (1) din regulamentul menționat, de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE.

Semnături